

Panis Evangelici Fragmenta Quadragesimalia Tripartita

Ex sanctissimo Dei Verbo copiosé & sedulo collecta, Sanctorum Patrum, variorumque Auctorum sententiis & conceptibus mirificè aucta; Et Omnibus Quidem Anni Dominicis; præcipuè tamen singulis Quadragesimæ Dominicis & Feriis per binas ad minus, sæpius denas aut septenas Conciones fideli Populo ...

Lingendes, Claude de

Coloniae Agrippinae, 1689

LXXXIII. II. De eodem quæsito; alias ejusmodi effectus causas prosequitur; Multiplicem scilicet malitiam voluntatis.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56368](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56368)

DOMINICA PASSIONIS.
CONCIO SECUNDA.

CVR VERITATI RESISTITVR,

Aliæ causæ ex parte hominis; Multiplex malitia
Voluntatis,

*Quis ex vobis arguet me de peccato? Si veritatem dico vobis,
quare non creditis mihi? Ioan. 8.*

EX multis rebus quæ me in admirationem rapiunt in variis successibus quos habuit Christus Dominus, hic non est minimus stupor, unde factum sit, ut cum illi nihil defuerit, quo homines converteret, non sapientia non eloquentia, non miracula, tamen tam paucos converterit, secundum illud Ioan. 12. *Cùm autem tanta signa fecisset coràm eis, non credebant in eum, &c.* Hujus rei admirabilitas non oritur, quòd nulla sit ejus rei causa; sed ex rei indignitate non expectata. Quis enim id crederet, quis expectaret? Sed licet id evenerit contra omnium expectationem, ac iudicium, necesse est ut graves omnino causæ extiterint. Plures, ut diximus, Christus Dominus proponit in hodierno Evangelio; quasdam ex parte Creaturæ; unam ex parte Dei. Quæ oritur ex parte Dei, insinuat in illis verbis, *Qui*

ex Deo est, verba Dei audit: propterea vos non auditis, quia ex Deo non estis, &c. significatur denegatio gratiæ: De hac modò non agimus: Vnam ex parte creaturæ tractavimus; Adalias pergimus, quæ vel ad odium Doctoris, vel ad odium Veritatis, vel ad aliam malam Voluntatis dispositionem reducuntur: De quibus ut loqui possimus nobis est opus gratiæ, quam à Deo Virginem postulamus. **A V S M A R I A.**

ALTERAM igitur causam, ex parte hominis, (de prima enim jam diximus) continent ista verba: *Quis ex vobis arguet me de peccato?* In quibus illius effectus causa ostenditur, quæ radix fuit, cur Christo Iudæi non crediderunt. Et ea quidem vera & proxima fuit eorumdem in Christum odium, quod

quod habuit pro effectu suo maledictiam, & pro prætextu falsam criminationem prævaricationis in Legem; unde factum est, ut cum proficere deberent ex doctrina Salvatoris, applicuerint se ad reprehendendam ipsius modò personam, modò doctrinam. Sed causa remotior & prima, fuit virtutis odium; quod eadem verba insinuant: *Quis ex vobis arguet me de peccato? Cùm enim ex odio virtutis, Christum odissent, juxta illud Ioan. 3. Lux venit in mundum, & dilexerunt homines magis tenebras quàm lucem; erant enim eorum mala opera; ex odio Christi factum est ut non prodesse eius verba, sed facta tantum viderent & dicta audirent ut carperent, ita variis eum calumniis appeterent, quasi occasionem haberent non credendi, cum tamen nullam haberent nisi odium cuius etiàm nullam habuere, secundum, illud: Quia odio habuerunt me gratis.*

Hic etiam est lapis offensionis multorum Catholicorum, qui cum sint obstinati in vitis ex virtutis odio in bonorum odium protumpunt, & studium suum in reprehensionem convertunt: quod aliqui aperta, alii occulta & aliis & sibi malitia, efficiunt.

Hic etiam lapis offensionis Hæreticorum, qui præoccupati odio, in eos feruntur rabie, atque maledictia, à quibus remedium accipere deberent.

Sed si omnes sponte sua à veritate recesserunt, ac recedunt, quia ut dicitur Sapientia 2. *Excacavit illis malitia eorum; Quoniam odio solum inducti Iudæi atque malitia persuasi à Christo aversi sunt, & illi alii à veritate; & quoniam id multis in omni genere solet accidere: propterea id à nobis disquiritur,*

unde ea res proficiatur. Et quidem cum ex his quæ supra diximus clarum sit, iudicia intellectus præsertim circa conclusiones practicas multum à voluntatis dispositione & ab affectu operantis dependere; ita patet in ejusdem voluntatis malitiam hanc cæcitate ut plurimum esse refundendam. Nam ut diversis causis amor & odium nascuntur, procul neesse est ut qui circa malum obstinati sunt, sicut in vitium amore, ita odio adversus virtutem ferantur: ex odio autem virtutis in bonorum odium veniunt, tum ex vitæ morumque dissimilitudine, quæ odii mater esse solet, uti similitudo, amoris; tum ob persuasionem, & quasi obligationem ad virtutem quam boni suo exemplo inferunt; & demum ex illo bonorum odio fit, ut quæcunque ab eis sana proponuntur, displiceant, & nascatur in iis qui oderunt, studium improbandi aliorum mores, & doctrinam; ut scilicet cum persuaderi nolint, hoc se tandem in tegumentò tæteantur ac defendant, quasi occasionem habuerint non credendi, dum persuaderetur, neque eos qui loquuntur, fide dignos esse propter improbitatem; neque ea quæ dicunt, accipienda, cum reprehensione non careant.

Hinc fit r. ut omnia benè dicta prætereant; hæreant in iis quæ in malum detorqueri possunt, vel ex communi vulgi sententia, vel apud ignaros & sui similes, vel ob verisimilitudinem, vel ob rei difficultatem; unde facilius eiusmodi dicta patiantur calumniam. Ita Iudæi illud Christi Domini dictum, *Solvite templum hoc, & in triduo readificabo illud*, perperam intellexerunt; & illud Evangelii hodierni, *Antequam Abraham fieret, ego sum*; & multa alia similia quæ habent aut difficultatem, aut obscuritatem,

2. Ut nunc ex persona, doctrinæ detra-
hant, nunc ex doctrina personæ, ut non
teneantur credere. Ita Iudæi, *Nonne hic est
faber? Marc. 6. Nonne hic est fabri filius? Mat-
th. 13. Nonne hic homo à Deo qui Sabbathum non
custodit. Ioan. 6. Item, Nonne hic est Iesus Filius
Ioseph, cuius nos novimus Patrem, & Matrem? quo-
modo ergo dicit hic, quia de cælo descendit? Ioan. 6.*
Et post doctrinam altaram de Euchar. Multi
ergo audientes ex discipulis ejus dixerunt: *durus est
hic sermo, & quis potest eum audire &c.* Ex hoc
multi discipulorum ejus abierunt retro, & jam non
cum illo ambulabant.

3. Ut quæ odiosissima sunt, obijciant, ad
conciliandam offensionem: *Hic dixit possum
destruere templum Dei, & post triiduum readifica-
re illud Matth. 26. Et Lucæ 23. Hunc invenimus
subvertentem gemem nostram, & prohibentem
tributa dare Casari, & dicentem se Christum Re-
gem esse. Deinde, Commovet populum docens
per universam Iudæam, &c.*

4. Ut multa insidiosissimè proponant
quorum solutio atque responsio ex tempo-
rum iniquitate, ac malitia, sit maxime ar-
dua, ita ut ne esse sit utrinque capi respon-
dentem: Ita interrogarunt Herodiani
Christum, *Licet censum dare Casari, an non?*
Matth. 22. Idem de muliere adultera, an
lapidanda esset, secundum legem.

5. Ut potentissimos quosque, Princi-
pes, Reges, Magistratus vocent in dam-
num, eosque inducant ad proprii commo-
di respectum, ut divini verbi præcones au-
thoritate sua obruant; prætexendo boni
communis speciem, cui semper favetur. Ita
Iudæi de Christo. *Hunc invenimus &c. pro-
hibentem tributa dare Casari. Si hunc dimittis
non es amicus Casaris, Non habemus alium Regem,
nisi Casarem. Nolumus hunc regnare super
nos.*

6. Ut alios quosdam sanctitate, doc-
trina & opinione conspicuos opponant, ac

præferant: non istorum aut virtutis, aut ve-
ritatis amore, sed tantum priorum odio,
hoc sanè sine & fructu, ut cum istos ad se
attraxerint, alios melius aggrediantur; Ita
Iudæi miserunt ad Joannem qui dicerent, *si
tu non es Christus: ut enim Christo Domino
hunc honorem exiperent, maluerunt Joannem
præferre, non amore Joannis, uti satis o-
stenderunt, sed odio Christi: Id illis expo-
brat Christus Ioan. 5. Vos misistis ad Joannem:
& testimonium perhibuit veritati. Ille erat lucerna
ardens, & lucens. Vos aut. involuistis ad horam ex-
ultare in luce eius. Ita Ioan. 9. Nos scimus, quia
Moysi loctus est Deus, hunc autem nescimus unde
sit. Sed Christus rectè repotuit, & crederetur
Moysi, forsitan crederetur & mihi, ipse enim de
me scripsit.*

7. Ut maiorem sanctitatem & religiosi-
observantiam prætendant, non verò illius
desiderio, sed ut boni prætextu noceant, &
justitiæ zelo ferri videantur. Ita Iudæi &
Pharisæi Christum vocarunt potatorem vi-
ni, amatorem publicanorum, Sabbati &
Legis transgressorem, traditionum negle-
ctorem, ut ostenderent se occasionem legiti-
mam habere non recipiendi.

Sed omnibus istis fictionibus Christus
personam & larvam admittit, ac rectè osten-
dit, non nisi propria malitia illos esse exca-
catos. Ita enim ipsos premittit: *Quis ex vobis
arguet me de peccato? quasi diceret frustra eos
sua incredulitati prætereendere aut vitium in
moribus ac vita Christi; aut errorem in do-
ctrina; cum nihil ipsi tale quidpiam possent
obicere, dixit autem arguere, Græcè λέγειν,
quod significat non accusare criminis, sed
convincere. Nam Iudæi sæpe Christum blas-
phemia, sæpe violati Sabbati, sæpe alio-
rum criminum accusavere, sed nunquam
convincere ullius peccati potuerunt. Hoc est,
quod ait,*

quod ait, *quis ex vobis arguet me de peccato?* Id est: Ecquis vestrum est qui paratus, qui praeiudicatus sit, qui confidat, posse se de ullo peccato me coargueré? Prodeat, disceptet, vincat: Quod si hoc nemo vestrum potest facere, quare non creditis mihi? Vnusquisque enim dignus est fide, donec aliquod in eo, siue mendacium, siue aliud peccatum deprehendatur, quod fidem eleuet.

Quod ego adversus plurimos huius saeculi homines sic urgeo: Nihil esse prorsus quod se excuset, dum alios falsis onerant criminibus, atque ut suae improbitati faveant, quorumcunque optimorum vitam atque doctrinam carpunt, ac calumniantur. Aliud est accusare, aliud convincere. Sed nimirum odium virtutis, hominum proborum odium generavit. Ex morum odio vel invidia, nascitur illa maledicendi licentia, & omnia carpendi libido. Atque haec est prima causa cur multi nullum ex verbo Dei fructum colligant; quae ratio eorum est occultior, quo huius odij in viros bonos causae sunt occultiores, ac videntur esse iustiores. Sed hos omnes percellit haec Christi responsio. *Quis ex vobis arguet me de peccato?*

Ceterum quod sit ex odio virtutis potest etiam contingere ex quolibet pravo affectu, & ex qualibet passione: Sicut enim nubes ex quacunque materia sinteductae, Solem eripiunt; ut & visum oculis opaca corpora quae obijciuntur: Ita quaelibet passio rectum iudicium impedit, qualis est invidia, cupiditas lucri, vana gloria, quae fuere vitia Pharisaeorum; ut & ipsis Christus exprobravit Ioan. 5. *Quomodo vos potestis credere, qui gloriam ab invicem accipitis, & gloriam qua à solo Deo est non queritis;* Quia verò amor proprius admodum subtilis est, hinc fit ut aliquando lateat sub alieno praetextu. Ita passim obtenditur, aut iustitia, aut amor Republicae, aut amor Religionis; unde fit, ut ille sensus ju-

stior putetur, atque inde ille affectus difficilius curetur, quod maxime periculosum est. Nam sub Religionis praetextu, & sub iustitiae velo, quid non admittitur? Ita Iudaei Christum condemnarunt, & ipsi Pharisei & Pontifices, ipsius sanguine se super alios crucentarunt: Ita Christus, ut supra diximus, Discipulos monuit Ioan. 16. *Venit hora ut omnis qui interficit vos, arbitretur obsequium se praestare Deo:* Ita quoque durius tractati Christiani, quando zelo falsae religionis puniti sunt.

Quam rectè igitur monuit Apostolus Rom. 6. *Non regnet peccatum in vestro mortali corpore, ut obediat concupiscentiis eius.* Hinc enim origo omnium passionum, & inde omnium actionum in vita, & iudiciorum nostrorum.

Alteram causam ex parte Creaturae cur non proficiat verbum Dei, est odium veritatis. Quid enim apud eos Concionator proficiat, qui nihil peius quam veritatem odere? Itaque Christus eam causam Iudaeis assignat, & veritatem dico vobis quare non creditis mihi? Res planè stupenda: hominibus non insanis nec furiosis sola veritas se persuadet: sed hominibus emotae mentis, atque impudentis, causa non credendi est ipsius veritatis odium.

Exemplum accipe 1. in Balac Rege Moabitaram, qui vocavit Balaam ut malediceret Israëli contra voluntatem Dei? quod sapius facere conatus est uti dicitur 22. Numer.

2. In Achab Rege Israëli uti refertur 3. Reg. cap. ult. Is profecturus ad bellum contra Syriam audiebat 400. pseudoprophetas Baal, ei adulantes & mentientes, unum Michæam Domini Prophetam qui vera referebat audire noluit: Interrogatus à Rege Iosaphat. quis ille esset, respondit, illum quidem esse Prophetam Domini; verum subdidit, *sed ego odieum, quia non prophetat mihi bonum, sed malum;* o hominis stulti ac furentis responsionem

Quid enim à Prophetâ exigere debuit nisi verû, quodcumq; tandè illud esset, siue bonû, siue malum, hoc est siue Regiæ voluntati consonum seu dissonum; præsertim eum ipse ita eum esset obtestatus: *iterum atque iterum adjuro te, ut non loquaris mihi, nisi quod verum est in nomine Domini*, quod cum fecisset Prophetâ, Regique prædixisset excidium si prælium committeret, dixit Rex Israël ad Iosaphat Regem Iuda, *Nunquid nõ dixi tibi quia non prophetat mihi bonum, sed semper malum*: Et idè illum coniecit in vincula, & ipse alia omnia secutus consilia, interit in prælio.

3. In Iudæis apud Ieremiam cap. 42. & 43. Nam cum reliquæ Iuda eum orassent, ut à Deo peteret quid ipsi agere deberent, an descendere in Ægyptum, ne Regi Babylonis traderentur an verò in urbe Jerusalem remanere; Prophetâ tempus ad orandum petiit, postque dies decem orationis, retulit ex parte Dei, uti remaneret in urbe: & tunc illi stultè & malitiosè responderunt *Mendacium tu lequeris, Non misit te Dominus Deus noster, dicens, ne ingrediamini Ægyptum, ut habitetis illic*: Itaque descenderunt in Ægyptum, ibique miserimè petierunt.

4. Babylonij in libro Iudith cap. 6. Vbi enim Achior Dux Ammonitarum interrogatus ab Holoferne de Iudæorum viribus, cum respondisset inexpugnabiles esse, utpote qui à Deo suo protegerentur, & allatis exemplis id planè confirmasset; idcirco vincit in Bethuliam missus est, ut captâ civitate eum Iudæis mactaretur: Sed res successit in contrarium, Holofernes enim qui putabat nihil armis suis posse resistere, manu feminæ est decollatus, totusque exercitus, vel trucidatus est, vel fugatus; Achior corpore, & animo incolumis servatus est.

1. Christus Ioan. 7. *Ego veni in nomine Patris mei, & non accipitis me: si alius venerit in nomine suo, illum accipitis* Ita quotidie laudantur

ac miris laudibus effervunt, qui vana aut falsa annuntiant, aut saltem qui veritatem perimunt: Qui secus faciunt, seditiosi audiunt, imprudentes, perturbatores, &c. Hoc prædixerat Apostolus 2. ad Tim. 4. *Erit enim tempus, cum sanam doctrinam non sustinebunt, sed ad sua desideria coacervabunt sibi magistros prurientibus auribus. (in nominandi casu) & à veritate quidem auditum avertent, ad fabulas autem convertentur* subiectè Chrysost: *Nihil dici significantius potuit: quippe dum ait coacervabunt, indiseretani, confusamque doctorum significavit multitudinem. Etenim multos epulmodi invenies, paucos verò qui veritatem non adulteratam loquantur: Ita apud Italicum capite. 30. *Qui dicunt videntibus: Nolite videre, & aspicientibus, nolite aspicere nobis ea quæ recte sunt: Loquimini nobis placentia, videte nobis errores*. Vnde autem id proveniat; adhuc amplius inquiramus.*

Præcipua itaque causa mihi esse videtur, pessima audientium dispositio: Vti enim dixit de virtute Seneca, quod omnia in suum colorem vertit, ita prava animi dispositio, omnia convertit ad se. Augustinus Epist. 98. quod volumus sanctum est. Et Clem. Alexand. 5. *Stromatum* hoc, quod amant, volunt esse veritatem. Et Valentinianus Imperator, quod libuerit, legitimum putamus. Igitur quemadmodum agrotis, cibus salutaris, amarus & ingratus videtur; ita malè affectis animis ingrata occurrit veritas. Quod & Sartyrius Persius agnovit cum diceret se. *Auriculas teneras mordaci radere vero*. Illis scilicet, verum mordax, & austerum videtur, qui teneras, hoc est malè affectas habent. Ita vinum, in bonum & sanum stomachum, vel in manum bene sanam, insusum delectat, ac verò in vulnus insusum, mordet ac dolore infert. Ex eadem naturæ corruptione fit, ut quæcumque alius pro pravis & vitiosis nostris affectibus, dicit, aut facit,

dit, libenter & cum voluptate audiamus, & recipiamus. Quisquis nos laudat, & extollit, is blandus nobis & suavis videtur, nimis natura gloriæ cupidus. Blanda vox fuit serpentis primis parentibus, nequaquam moriemini, sed eritis sicut dii scientes bonum & malum: Qui morbus sic in omnes homines transit, ut nemo sit qui blanditijs & laudibus vinci, & molli non speretur. Eadem de causa principibus vitis quæ vera sunt subtrahuntur ne offendantur: unde Imperator Gordianus; Miler imperator apud quem vera reticentur. Itaque sic passim adimus potentes à quibus aliquid speramus. Et inde fit ut assentationes & blanditiæ, quæ ad fallendum ordinantur omnibus gratæ sint, cum tamen nemo falli, atque decipi velit; veritas autem quæ fallacias omnes detegit, ob id solum quod morbidis animi nostri affectibus non respondet, austera, & molesta iudicatur. proptereaque repellitur; tanta est naturæ nostræ corruptio. Sanè recta ratio ac rerum natura habet, ut ideo alicui sermone assentiamur, quia verus est, ideoque propositio aliqua fidem mereatur, quia vera est; & contra ut ideo aliquid non credamus, quia falsum est & veritati contrarium: Sed homines mali atque peruersi, omnem rationis, rerumque ordinem invertentes, propterea veritatem oderunt, & persequuntur, quia veritas, ideoque falsitatem amplectuntur, quia falsitas est. Ipsa est Christi sententia Ioan. 8. Ego autem si veritatem dico non creditis mihi: Non dicit, quamvis veritatem dicam vobis, non creditis vel mihi veritatem dicenti non creditis, sed dicendo si veritatem dico, vult dicere, ideo non creditis mihi, quia veritatem dico. Quid absurdius, quid magis à ratione alienum, quam idcirco alicui non credere, quia verum dicat? ideo credere quia mentiar? sic tamen cum Christo adsum est: Si veritatem dico, non creditis mihi. Contra vero Satanæ credebant, quia men-

dax est. Significat ergo Dominus veritatem, reprobis hominibus causam esse, non solum damnationis, sed etiam incredulitatis. Sic enim accidit inter mortales, & ut res falsissima & metæ nugæ, facillimè credantur; aut ubi credendum est veritati, ibi maxima hominum multitudo credere recuset, quia veritas proponitur. Sic Achab non credebat Michææ, ut diximus quia vera dicebat; & audiebat pseudopphetas, quia mendacia effuriebant. Sic Balac irascebatur Balaam vera dicenti de populo Israël; cum laturus enim magnis honoribus, si contraria dicere voluisset.

Ratio est. Quia veritatem sibi contrariam mali sentiunt, itaque ipsam oderunt; atque hoc præcipuo indicio, deprehenditur malitia ingenij humani, quod bonum ideo nolit, quia bonum est, verum respuat, quia verum est. Et quemadmodum qui natura sunt turbidi, & ad rixas, & contentiones & ad bella proclives; ideo pacis consilia non probant, quia pacis consilia sunt; qui procaces sunt lascivi, & obsceni, doctrinam castitatis non ob aliud aspernantur, quam quia castitatem suadet, & commendat, quam non amant; qui ebrietati sunt addicti, sobrietatem, ut talem, seu quia sobrietas est, oderunt, ut suæ inclinationi & cupiditati contrariam; Ita qui mendacijs delectantur, veritatem, ut veritatem, respuunt; ideoque non credunt, sed omnino contradicunt. Si veritatem dico non creditis mihi.

Nec putes, id esse incredibile, eo quod; uti voluntas non nisi bonum amat, ita intellectus non nisi vero assentiat: Etenim id provenit ex occulta quâdam reprobæ mentis alienatione à veritate, & quadam ad falsitatem inclinatione, qua mens impiorum excæcata, arcana quodam motu & Satanæ instinctu, à veritate abhorret, & propendet ad mendacium averfari, & veritatem sectari.

Est enim omnino, ut in bonis, ad veritatem; sic in improbis, ad mendacium falsitatem ar-
eana quædam propensio. Est in mendacio
qualitas quædam, quæ malis & mendacibus
ex natura arridet, licet mendacium, ut tale,
illis non placeat. Contra vero in sermone, ac
doctrina veritatis, qualitas quædam est ijs
maxime displicens, illa nimirum ipsa, quæ
naturæ veritatis est propria, etiam si verita-
tem, ut talem non aspernentur; uti conten-
tiosi pacem, ut pacem, non adversantur; sed
veram tamen pacis conditionem & naturam,
ut suis affectibus contrariam, oderunt, ideo-
que non veram pacem, sed per rixas & jurgia
pacem quærunt sibi congruam: Nam & Chri-
stus sic utramque separat: *Pacem meam do vo-
bis; non quomodo mundus dat, ego do vobis.* Ioan.
14. Sic August. lib. 10. Conf. cap. 23. Cur
(inquit) veritas parit odium, & inimicus eis
factus est homo tuus verum prædicans, cum
ametur beata vita, quæ non est nisi gaudium
de veritate: nisi quia sic amatur veritas, ut
quicunque aliud amant, hoc quod amant, ve-
lint esse veritatem, & quia falli nolunt, no-
lunt conuinci quod falsi sunt? Itaque propter
eam rem, oderunt veritatem, quam pro veri-
tate amant. Amant eam lucentem, oderunt
eam redarguentem. Quia enim falli nolunt,
& fallere volunt; amant eam, cum se ipsam
indicat, & oderunt eam, cum eos ipsos judi-
cat. Inde retribuet eis, ut qui se ab ea manife-
stari nolunt, & eos nolentes manifestet, &
eis ipsa non sit manifesta: Sic sic etiam, sic
animus humanus, etiam sic cæcus & langui-
dus, turpis atque indecens latere vult: se au-
tem ut lateat aliquid, non vult. Contra illi
reddetur, ut ipse non lateat veritatem, ipsum
autem veritas lateat. Hæc ille, & alia in eâ rem.

Hinc itaque causam agnoscimus, in pri-
mis cur tam exiguus referatur ex Concioni-
bus fructus: Quia scilicet passim homines
veritatem aversantur, itaque dum loquimur,

animo contradicunt. Sic nobis sæpe curri
Christi conqueri licet, *Si veritatem dico vobis,
quare non creditis mihi?* Porro illud, *veritatem
dico*, non solum significat simplicem veritatis
enuntiationem; neque enim omne verum ita
semper proponitur, ut probabile fiat, & cre-
dibile: sed significat talem veritatis enuntia-
tionem, ut cum eiusdem demonstratione,
conjuncta sit, quasi diceret: Si veritatem vo-
bis propono, multis signis & efficacissimis ar-
gumentis demonstratam, adeo ut quilibet
possit eam agnoscere ut veritatem Dei, *quare
non creditis mihi?* Ita quod multos reddit in ex-
cusabiles, illud est, quod veritates etiam ma-
nifeste probatas, rejiciant, immo eo ampli-
us rejiciant, quo sunt manifestius probata.
Quidem ego vobis propono nisi Scripturas
sacras, & verbum Dei, nisi doctrinam tot
sæculis confirmatam, tot miraculis, tot pro-
bationibus, tot testimoniis, à tam præclaris
ingeniis receptam, tot Martyrum sanguine,
contestatam? Sane vestram duritiam non
mirarer; si de certis quibusdam veritatibus
ageretur. Et enim sunt nonnullæ veritates à
nobis alienæ, seu quæ ad nos nihil pertinent,
aut si aliqua ratione pertinent, quæ nihil
magni continent, nec admodum nostra inter-
est scire: ac de ejusmodi nihil adeo mirum, si
negligantur. Sed quæ vobis prædicamus sum-
ma sunt, maximi momenti, & quæ spectant
salutem, & æternitatem vel miseram vel bea-
tam: Et cum ea proponamus & ea quidem
quæ tam multos homines converterunt, bar-
baros, agrestes, sapientes, omnis generis
& indolis; cur vos Christianos, in ijs enu-
tritos, & educatos non commovent, nec ma-
gis afficiunt quam fabulæ? Equidè fides nos-
tra exigit, ut ijs quæ nobis proponuntur, tam
firmiter hæreamus, ut pro earum veritate non
dubitemus vitam, & sanguinem profunderet:
Sed quia in has angustias redacti non sumus,
hoc saltem liceat à te petere, mi Auditor,
ut vi-

et vitam emendes; mores corrigas; ab illicitis, & noxijs, abstineas; & virtutem sequaris, &c.

Deinde causam agnoscimus, unde fiat ut nullo negotio errores, & opiniones falsæ diffeminentur, veritates autem tam ægrè persuadeantur. Id Christus exprobravit Judæis, ut diximus Ioan. 5. *Ego veni in nomine Patris mei, & non accepistis me, si alius venerit in nomine suo, illum accipietis* Nonne illud mirum quod Christus tot allatis probationibus, per miracula, per Prophetias, per Scripturas, non potuerit credi nisi à paucis: multi autem impostores, nullis factis miraculis, nullo testimonio adhibito, persuaserunt se esse Messias? Refert Ioseph. lib. 2. de bello Iudaico cap. 12. quendam hominem Ægyptium, triginta Iudæorum millia decepsisse: Quot decepit Simon Magus, Actor. 8. cum se magnam Dei virtutem esse dixit? Quot homines decipiet Antichristus, in fine mundi, suis præstigijs? Cum hæreses nascuntur, quàm facilè serpit virus, quàm facilè homines decipiuntur. Et quotidie id ipsâ experienciâ comprobamus, si nova sese offerant dogmata, sive illud accidat. quia cum homines sint superbi natura, simplicia omnia, & modesta despiciunt: qualis est veritas. Nam ut ait. Iob. cap. 22. *Deridetur iusti simplicitas*: simplex autem est veritatis oratio, ait Euripides, nec variarum opus habet interpretationum, unde vulgò qui præclara sibi esse ingenia putant, eò vergunt: Quid quod admirationem quærunt, ex novitate: nam quod nemo facit omnes mirantur; & ita quod nemo dicit, omnes stupent. Sive accidat, quia error contentiosus est, veritas

autem pacifica: hinc disputationes, libri, congressiones, sectæ, societates, maledicentiæ, detractiones, &c. Sive, quia cum veritas nuda sit, errori autem quærantur undique ornamenta, illa despicitur, ista verò sunt in pretio: unde tam diferti libelli; unde eloquentia affectata. Certè bona causa in promptu est, & breves habet rationes; Iniqua longis ambagibus se defendit. Mulier formosa & casta, ornatum non quærunt meretricium; foeda & turpis, lenocinia formæ quærunt: Sic Apelles discipulum reprehendit, qui Helenam, auro ornat: Quia, inquit, non potuisti formosam pingere, fecisti divitem. Idem contingit in veritate, quæ ornamentis, & fuce non indiget. Lact. lib. 3. cap. 1. voluit Deus hanc esse rei naturam, ut simplex, & nuda veritas esset luculentior, quia satis ornata per se est, idèque ornamentis extrinsecus additis, fucata corrumpitur. Mendacium verò, specie valet aliena, quia per se, corruptum vanescit ac diffluit, nisi aliunde ornetur.

His eruditi hæreamus in veritate, fugiamus novitates, suspectos habeamus qui aliter docent, quàm communiter in Ecclesiâ doceatur. Cogitemus potius quam benè vivamus, quo modò æternitatem & gloriam cælestem consequamur; ad quam nos perducatur Iesus-Christus.

Amen.

* * *